

Az 1. sz. ábrából levonható következtetések bizonyítják, hogy nemcsak új fatömegtábla elkészítése, hanem új fatermési tábla megszerkesztése is szükséges. Ez a rendelkezésre álló, itt közölt adatok birtokában, dr. Magyar János által a hazai nyárasokra kidolgozott módszer szerint, megfelelő számú próbatér állományszerkezeti vizsgálatával megejthető. A szórásmező ismeretében a próbatérületek tervszerű kiválasztása, a burkoló görbék minden állományt felölölő és a növekedési görbével azonos természetű futása számítás útján már könnyen elvégezhető. Az állományszerkezeti vizsgálatokkal meghatározható a biológiai felső magasság és az átlagos magasság összefüggése, a magasság és fatömeg viszonya, a fatömegek és a növedékek értéke koronkint. Mindezek ismeretében a korszerű fatermési tábla és a fatömegértékek a szórásmezőnek megfelelő szétbontásával összeállíthatók. Mindkét szórásmező szétbontását úgy kell elvégezni, hogy megfelelő számú azonos értékű fatermési osztályokat alakítsunk. A szétbontás annyi fatermési osztályra történhet, amennyi szükségesnek mutatkozik ahhoz, hogy az egyes fatermési osztályok közötti fatömegkülönbségek a megengedhető hibahatár-értékeket túl ne lépjék.

Az élőfakészlet mennyiségének megállapításához nem közömbös, hogy olyan fafajra, amely a fával borított erdőterületek 11%-át teszi ki, van-e korszerű fatermési tábla, vagy elavult táblából, helytelen adatokat használunk-e.

Csemeteültető gödörfúró gép

SZILÁRDI JÓZSEF kerületvezető erdőész, Gödöllő

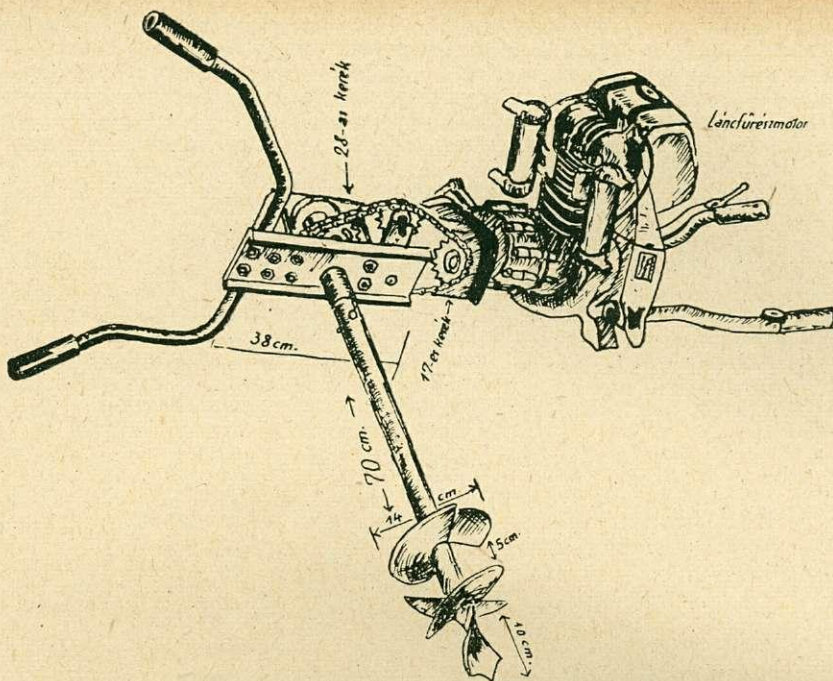
Ahol nagyobb erdősítési feladat végrehajtása szükséges, gyakran jelentkezik munkaerőhiány. Ez készlet olyan megoldás keresésére, amely a munka ütemét gyorsítja. A megoldás csak az lehet, hogy gépek végezzenek el minden olyan műveletet, amely nem kíván feltétlenül kézi tevékenységet. A gépi megoldás más tekintetben is előnyös lehet. Jól konstruált gépek minőségileg is jobb és egyöntetűbb munkát végeznek. A munka alacsonyabb önköltséggel, termelékenyebb módon hajtható végre.

Az erdősítési munkák gépesítése terén a Szovjetunióból származó SZLCS-1. ültetőgép sokhelyen — elsősorban sík terepen vagy lankás vidéken, de minden esetben művelt talajon — kiválóan alkalmazható. Műveletlen talajon és szaggatott terepen azonban más rendszerű gépek alkalmazására van szükség.

Az általam alkalmazott megoldás alapjául az erdőgazdaságoknál széles körben alkalmazott MP-50. csehszlovák motorfűrészek motorja szolgál. Ehhez szerkesztettem egy gödörfúró szerkezetet (1. ábra), amely a láncvezető lemez helyére szerelhető. A motoron kizárólag a csillagkeréket kellett 17-es lánckerékre átcserelni. A fúrószerkezet láncmeghajtású, a láncmervítő és meghajtó kerék közbeiktatásával. A fúrószerű kivánság szerint 60—70 cm hosszú, végére 4 db 14—16 cm átmérőjű kettévágott tárcsa van hegesztve. A tárcsák 27°-os szögben állnak és egymás feletti távolságuk 5—5 cm. Maga a fúrórúd előfúróként kialakított fejben végződik.

Ezzel a készülékkel a budapest-környéki zöldövezet gödöllői szakaszának péceli fásításában dolgoztunk ez év tavaszán. Megfigyeléseim szerint a gép bármilyen kötött talajon, akár löszön is, kiválóan alkalmazható még abban az esetben is, ha azt lágyszárú növények gyökerei teljesen

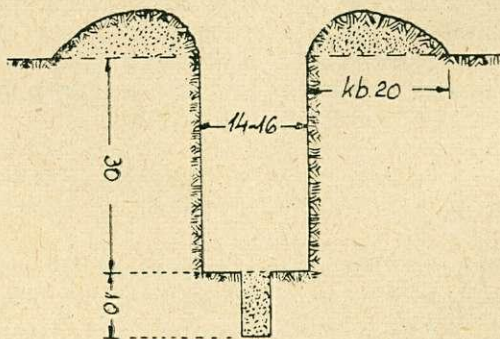

1. ábra

átszövik. Az említett munkaterületen igen nagy tömegben fordult elő a tarackfű és élesmosófű. A gép a fúrótárcsa szélessége szerint 14—16 cm átmérőjű és 30—35 cm mélységű ültetögödrot készít. Az előfúró a gödör aljában ezenkívül még 8—10 cm mély talajlazítást is végez (2. ábra). Nagy előnye a készüléknek, hogy a gödörből kiemelt földet, közvetlenül annak peremére teríti, teljesen porhanyított állapotban. Így a csemete elültetése alkalmával nem kerülhetnek nagy rögök, esetleg gyepes rögdarabok a csemete gyökeréhez. A fúrógép percnként 10—15 db ültetögödrot készít, a terep- és a talajminőség változó körülményeinek megfelelően. Tartamos üzemeltetésnél a kieső idő, esetleges gépállás figyelembevételével a termelékenysége 8 órás munkaidő alatt 4500—5500 gödör.

A költségkihatások vizsgálatára részletes adat még nem áll rendelkezésre.

2. ábra

kezésemre, mert pontos normamérés még nem történt, csak statisztikai jellegű megállapítás alapján adom tájékoztatásul az alábbi összehasonlítást:

97 400 db csemete ültetése kézzel		
előtányérozás után á 10,5 fill.		10 227 Ft
gépi gödörfúrás 97 400 db á 2,5 fill.	2435 Ft	
gödörfúrás után ültetés á 5 fill.	4870 Ft	
motor üzemeltetés és amortizáció	1500 Ft	
Összesen:	<u>8505 Ft</u>	<u>9505 Ft</u>
		1422 Ft

összevetve 1422 Ft megtakarítás mutatkozik s ez 1 csemetére 1,5 fillér költségcsökkentést jelent.

Azokon a helyeken, ahol az erdőtelepítés talajelőkészítése (gyephántás) még nem készült el, kívánatosnak látszott a tányérozási műveletnek hasonlóan gépi megoldása. A tavaszi idény végefelé sikerült elkészíteni egy olyan talajmaró szerkezetet, amely 50 cm átmérőjű tányért készíti. Az említett szerkezet hasonló meghajtású mint a gödörfúró. A munkaeszköznél 60—70 cm hosszú, háromnegyedes cső végére 3 db 20—25 cm hosszú, 4 mm-es keszű van csillag-háromszög elhelyezéssel hegesztve, megfelelő merevítőkkal.

A talajmaró teljesítménye percenként 8—12 db, hasonlóan a terep és talajviszonyok változása szerint. Folyamatos üzemeltetésnél 8 órai munkaidő alatt 3500—4500 db teljesítmény biztosítható. Költségkhatások vizsgálata pontos normafelvétel hiányában nem fektethető biztos alapokra, de összehasonlításként az alábbi eredmény közölhető:

20 000 db tányér kézi munkabére		
á 6,5 fill.		1300 Ft
gépi tányérozás munkabére á 3 fill.	600 Ft	
motor üzemeltetés és amortizáció	400 Ft	
összesen:	<u>1000 Ft</u>	<u>1000 Ft</u>
		300 Ft

megtakarításként 300 Ft jelentkezik, ami ugyancsak minden tányérra vonatkoztatva 1,5 fillért eredményez.

Ezen rövid leírást abban a reményben teszem közzé, hogy az MP-50-es motorfűrészek motorjának fenti módon való alkalmazásával sikerül az erdősítési munka termelékenységének fokozása, önköltségének csökkentése, de mindenekelőtt az emberi munkaerő kímélése.

